

Pārmaiņas senajā ēkā

Vēstures piemineklis “Ungurmuiža” ir Pārgaujas novada pašvaldības īpašums. SIA “Ungurmuiža” kapitāldaļu turētājs ir pašvaldība.

Valdes priekšsēdētāja Ieva Nevečorova saņēmusi pilnvarojuma līgumu par apsaimniekošanu, uzturēšanu, attīstību Ungurmuižas kompleksā. Pašvaldība ir atbildīga, lai neapstātos restaurēšanas darbi. Tā piešķirusi līdzekļus konkrētiem uzlabojumiem, bet vērienīgāki paredzēti līdz ar Eiropas Savienības piešķirto finansējumu projektam, kas izstrādāts un tagad arī apstiprināts.

Kompleksa apsaimniekošanai nepieciešamos līdzekļus ikdienā ar savu darbošanos nopelna SIA “Ungurmuiža”. Ieva Nevečorova uzsver, ka darbības nepārtrauktība vēsturiskajā muižā ienestu vairāk naudas. Tā nepieciešama ēkas restaurācijai. Šobrīd tas notiek no pienesuma, ko dod tūristiem rīkotās ekskursijas un iedzīvotājiem organizētie pasākumi muižas ēkā un parkā, arī no telpu iznomāšanas svinībām. “Galvenais, ko ar projektu gribam sa-

■OTRAIS STĀVS. Pašlaik izstādes var notikt gada siltākajos mēnešos, bet pēc apkures ievilkšanas ēkā darbība notiks visu gadu.

sniegt, Ungurmuižas galvenajā ēkā izbūvēt apkuri. Tad namu varētu atvērt apmeklētājiem arī ziemā. Līdz šim to darījām ik pa laikam, kurinājām krāsnis. Mūsdienīga apkure nodrošinātu divstāvu ēkā vienmērīgu siltumu un klimata kontroli. Krāsns apkure nenodrošina vajadzīgo siltumu, ēkā ir mitrs un auksts. Tas nozīmē, ka ziemā tajā nevaram glabāt vēsturiskus priekšmetus, nevaram rī-

kot pasākumus. Tāpēc ziemā ir muižas klusuma periods. Lai gan tautā mēdz teikt, ka Ungurmuiža ir muzejs, taču tā nav, neesam akreditēti kā muzejs. Lai tas notiktu, visu laiku telpās jābūt apskatāmiem oriģināliem muzeja priekšmetiem. Ungurmuižas ēkā līdz šim to nevārējam realizēt apstākļu dēļ.”

Ungurmuižā ik pa laikam ir bijušas vēstures priekšmetu izstādes,

tajā skaitā par kādreizējiem īpašniekiem - Kampenhauzenu dzimtu, taču izstādes apskatāmas epizodiski. Uz koka ēku neregulāra un nepietiekama telpu apsilde atstājusi iespaidu. Mitrumā un aukstumā koks, no kā celts nams, bojājas.

Tiklīdz būs apkure, kas nodrošinās telpās vienmērīgu mikroklimatu, muižā iecerēts turpināt interjera restaurēšanu. Patī ēka būs labāk kopjama, bet apmeklētājus varēs sagaidīt ne tikai šajās vasarās, bet visa gada garumā.

Apkures projektu bez pašvaldības iesaistīšanās muižas apsaimniekotāji nebūtu varējuši īstenot. Pārgaujas novada pašvaldība aktīvi iesaistījusies, lai piesaistītu investīcijas. Lielākā daļa, kas drīzumā tiks ieguldīta, būs Eiropas

tības fonda. Pārgaujas pašvaldības iecere ir saglabāt, aizsargāt un attīstīt Ungurmuižu - valsts nozīmes arhitektūras un vēstures pieminekli. Projekts paredz būvniecības pieminekļu konservāciju un restaurāciju. Lai veicinātu vietējo iedzīvotāju un tūristu apmeklētību, Ungurmuižā būs no jauna veidotas trīs ekspozīcijas.

Savienības fondu piešķirums, bet būs arī pašvaldības līdzekļi.

Restaurācija ir dārgs process. “Ar investīciju projektu ceram iegūt divus labumus. Tehnoloģijas ir pietiekami modernas, lai ēkā, kad būs centralizēta apkure, varētu sekot vēstures pieminekli svarīgajai klimata kontrolei. Otrs ieguvums - apkures iekārta tiks uzstādīta ārpus ēkas, vietā, kur kādreiz muižai bijis ledus pagrabs. Šobrīd tur ir drupas, bet drīz tur pacelsies neliela akmens un koka ēka, tā būs vēsturiskā izskatā, taču kalpos nevis kā ledus pagrabs, bet siltuma ražotāja, kuru saņems divas ēkas - kungu māja un vecā skola.

“Visas ēkas tiks labāk saglabātas un uzturētas,” ir pārliecināta Ieva Nevečorova. □

Gluds ceļš, tūristu autobusi un kāzu mašīnas

Tie, kuri šovasar pabijuši Raiskuma pagasta Ungurmuižā, no lielceļa nogriežoties uz Kūduma pusi, priecājas, ka noticis sen gaidītais. Līdz kultūras un vēstures piemineklim - Ungurmuižai - kilometra garumā var aizbraukt pa gludu ceļu.

Pēdējos gados te satiksme bijusi visai liela, vasarā šo ceļu mērojuši ap desmit tūkstoši muižas apmeklētāji. Tāpēc tik svarīga bijusi sen iecerētā ceļa rekonstrukcija.

“Pēdējais kilometrs līdz Ungurmuižai bija briesmīgs - to tik visu laiku klausījāmies!” atzīst Ieva Nevečorova. “Viesi mēdza stāstīt, cik grūti pārvarams bijis šis kilometrs, un reizē nebeidza brīnīties, ka viņus sagaida tik brīnumaina vieta. Neasfaltēto kilometru ievēroja autobusi šoferi. Šogad ceram sagaidīt vairāk nekā simts tūristu grupu no Amerikas viņu ceļojumā pa Baltijas valstīm, kas sākas Viļņā un noslēdzas Tallinā. Pieteiktas vairāk nekā 40 grupas no Vācijas, kas apceļo Baltijas valstis. Vēl nevar prognozēt, cik tūristu ieradīsies, jo daļa piesakās īsi pirms ierašanās.

Kas atbraucējiem šķiet tik pievilcīgs? Tā ir muiža ar gandrīz trīs gadsimtus senu vēsturi. Ceļotājiem no Amerikas garšo muižas kompleksa restorānā gatavotais ēdiens un restorāna atmosfēra. Latvijā nemaz nav tik daudz vietu, kur tūristus uzņem restorānā, kur grupām nav ātrā

■ŠOVASAR ASFALTĒTS. Ungurmuižas apmeklētāji priecīgi par gludo ceļu laukos.

apkalpošanas kultūra ar papīra salvetītēm un šķīvjiem.

Atbraucēji no Vācijas ne tik daudz brīnās, kā apliecina savas zināšanas. Nereti par Ungurmuižu un baltvācu muižniekiem vācieši zinot pat vairāk nekā latvieši. Vācieši apbrīnojami daudz zina par Ungurmuižas ēku, tās kādreizējiem saimniekiem - Kampenhauzenu dzimtu. Viesu grāmatā netrūkst ierakstu, kas apliecina - atbraucējs Vācijā pazīst kādu no dzimtas. Pirms Otrā pasaules kara aizbraukusi Kampenhauzenu ģimene Vācijā ir sazarojusi. Ar Ungurmuižas tagadējiem apsaimniekotājiem Pārgaujas novadā aktīvi sadarbojas Hanoverē dzīvojošais mazdēls Aksels fon Kampenhauzens. Viņš atved ciemoties mazbērns,

draugus un kolēģus.

“Svarīgi, ka dzimtas pēcteči dalās ar zināšanām. Nupat vācu valodā iznāca grāmata par Kampenhauzenu vēsturi. Arī grāmata “Muiža zem ozoliem” latviešu un vācu valodā, kas jau lauku pieejama, ir vērtīgs ziņš avots. Tā tapa sadarbībā ar Kampenhauzenu ģimeni,” skaidro muzeja pārvaldītāja Ieva Nevečorova.

Muiža Raiskuma pusē vasarās kļuvusi pazīstama ar klasiskās mūzikas vakariem. Tagad uzsāktas jaunas tradīcijas - džeza mūzikas vakari, izstādes. Jau tālu muiža slavēta kā kāzu vieta. Sāk mainīties kāzu tradīcijas - lielu viesību vietā aizvien mazākas kāzas. Pēc laulību ceremonijas skaistajā muižas

parkā jaunais pāris dodas ceļojumā.

Simtgadīgo ēku un senā parka iedvesmoti, Ungurmuižas apmeklētāji mēdz atgriezties. Arī pāri, kas te kāzas svinējuši, atgriežas, ja reiz te apkārtne ieraukuši kāzu ziņojumu, iestādījuši koku. Nu jau atbrauc savas ģimenes lokā - svinēt kāzu jubilejas un ar bērniem. □

Līdzekļi remontiem piešķirti

Pārgaujas novada domes priekšsēdētājs **HARDIJS VENTS:**

- Pārgaujas novadā uzlabojamo ceļu saraksts tika sastādīts, domājot arī par grantēto ceļu, kas aizved līdz Ungurmuižai. Cerējam asfaltēšanai iegūt finansējumu no Lauku atbalsta dienesta. Tas piešķir līdzekļus ceļiem, lai veicinātu attīstību laukos. Taču šis novada ceļš palika ārpus atbalsta. Tomēr asfaltēšana bija nepieciešama, jo gada laikā pa šo ceļu brauc ap desmit tūkstoši tūristu un citi Ungurmuižas apmeklētāji, arī kāzu svinētāji, tāpēc nolēmām ceļu uzlabot par pašvaldības līdzekļiem. Ceļš uzlabots līdz Kūdumam, bet noasfaltēts 1,5 kilometru posmā līdz “Irbēniem”.

Pārgaujas pašvaldība tagad iesaistījusies kā partneris Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības fonda finansētā projektā, lai Ungurmuižā ierīkotu apkuri un ēka tiktu apdzīvota visa gada garumā. □

Lappusi sagatavojusi **MAIRITA KAŅEPE**

Publikācijas sagatavotas ar Valsts reģionālās attīstības aģentūras finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

Mērķprogrammā “Reģionālo un vietējo mediju atbalsta programma” atbalstīts projekts nr. Nr.2/MEDIA/18/013

Valsts reģionālās attīstības aģentūra